

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejeman, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejeman za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvno, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Vabilo na naročbo.

S koncem tega meseca mine prvo polletje izhajanja našega lista kot dnevnik.

Zahvaljevaje se vsem prijateljem narodne stvari, ki so nas v našem delu materialno z naročevanjem, in duševno z dopisovanjem podpirali, prosimo vse narodnjake, naj nas tudi dalje podpirajo. Gg. naročnike, katerim naročnina poteka, prosimo, naj naročenje precej ponové, da ne bode kacega nereda. Vse prijatelje našega narodnega delovanja pa prosimo, naj nagovarjajo svoje znance k naročbi „Slov. Naroda“. Dnevnik nas stane sila novcev ná leto in dobro izhajati more le z občno podporo vseh enakomislečih.

Podpore in agitacije prijateljev našega lista je nam tembolj treba, ker imata časopis domače in tuje sovražnike, ki samo na to gledajo, kako bi mu škodovali.

V „listku“ „Slovenskega Naroda“ začnemo že julija meseca prinašati prestavo najnovejšega izvrstnega romana „Meta Holdenis“ od enega prvih francoskih romanopiscev Viktorja Cherbuliez-a. Ta roman je ravnokar izšel v po vsem svetu znanih zvezkih „Revue des deux mondes“ in je uredništvo „Slov. Naroda“ dobilo od pisatelja avtorizacijo prestave na slovenski jezik.

„Slovenski Narod“ velja: Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za pol leta 6 gl. 50 kr.
Za četrt leta 3 „ 30 „
Za mesec julij 1 gl. 10 kr.
Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za pol leta 8 gl. — kr.
Za četrt leta 4 „ — „
Za mesec julij 1 gl. 40 kr.

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr.
Po pošti sprejeman „ „ 3 „ —

Ob enem zopet prosimo, da oni gospodje, ki so nam še kaj na dolgu, precej poravnajo.

Administracija „Slov. Naroda“.

Občni zbor delničarjev „Narodne tiskarne.“

V nedeljo 22. junija ob 10ih dopoldne je bil prvi redni občni zbor delničarjev „Narodne tiskarne.“

Prišlo je k zboru osobno 33 delničarjev, kateri so zastopali 250 delnic.

G. dr. Karel Ahačič odpre sejo, ter pove, da po odstopu g. dr. Razlag-a on kot podpredsednik upravnemu odboru predseduje, dokler ne bode novi predsednik izvoljen. Upravni odbor je z največjo varčnostjo ravnal; ustanovnih stroškov nij bilo, in knjige in računi kažejo, za kaj se je vplačani denar rabil, namreč za nakup strojev, črk, papirja itd. Naše društvo je v prvi vrsti industrijno. Ono dozda dobro stoji, ker ima dosti dela.

Potem se volita kot podpisovalca zapisnika gg. dr. Dominkuš in France Hren; za škrutinatorje pa gg. Fr. Rapoc, dr. Poklukar, in dr. Poznik.

G. dr. Vošnjak bere sledeče poročilo o delovanju upravnega odbora od dne usta-

novljajočega zbora 14. septembra l. l. do 1. junija t. l.:

Slavni občni zbor!

Upravni odbor ima denes čast poročati o prvi, in lahko rečemo, najtežavnejši dobi svojega delovanja, v kateri sta se vršila dva imenitna čina; ustanovljenje tiskarne v Ljubljani in preseljevanje „Slov. Naroda“ iz Maribora v Ljubljano, ter njegovi preustroj v dnevnik.

Ko je lani 14. septembra bil v teh prostorih ustanovljajoči občni zbor delničarjev, tačas so še le začeli dohajati zaboji s stroji, črkami, papirjem, in sploh vsem za tiskarno potrebnim orodjem, „Slov. Narod“ pa je še v Mariboru trikrat na teden izhajal; denes ste obe tiskarni mariborska in ljubljanska popolnem uredjeni, na milijone raznih črk leže v predalih, staveci delajo v dveh društvenih tiskarnah, stroji za brzotisk v tisočih istizih množe stavljenе rokopise, da gredo med slovenski svet in širijo omiko in vednost. „Slov. Nar.“ pa se je s 1. januarjem t. l. prerodil v toliko zaželeni dnevnik in roma vsak dan v blizu tisočih eksemplarih po slovenskih in drugih deželah.

O denarnem prometu in delovanju obrtniških podjetij v prvem društvenem letu 1872 bode poročal društveni blagajnik g. P. Grasselli; upravni odbor pa si šteje v svojo dolžnost, slavnemu zboru račun polagati, kako je dopolnoval svojo nalogo in izvrševal sklepe ustanovljajočega občnega zbora.

Društvena firma je po mnogih ovirah bila vknjižena pri c. kr. ljubljanski deželni kot trgovinski sodnji dne 1. februarja 1873

Listek.

Nekoliko opazek o izdaji slovenskih narodnih pesni.

(Spisal prof. dr. Gr. Krek.)

(Dalje.)

Analogij za take in enake mednarodne ali vzajemno narodne stvari iskati bode vselej uspešno ali nauka ima malo hasni od tega, ker se jej prav za prav nekaj pové, kar se ob sebi umeje. — Vse drugače je to v opevanji snovi, katere nij da bi je moral vsak narod poznati in katere dadé enemu ali več narodov individualni značaj. Tu je primerjanje potrebno in kako koristno je, ve vsakdo, komur so znana novejša slovenska raziskavanja na tem za kulturno zgodovino velevažnem polji. Da čitatelj razvidi, kaj mislim, mu to pojasnem na samo enem primeru po istem načinu, samo malo krajše, kakor bode ves ta oddelek v uvodu k slovenskim narodnim pesnim razložen. V Valjavčevi premalo poznani, klasični zbirki ná-

rodnih pripovedek beremo pesen, katera naj cela tukaj stoji. Glasi se:

Po vrtu je špansirala,
Pa rožice nabirala,
De si bo pušelje delala.
Iz rožmarina nemškega
In nageljna rdečega,
In nageljna rdečega.

S solzami ga je spirala,
S črno nitko povijala,
S črno nitko povijala:

„Al' živ si, Anzelj, al' mrtev,
Po pušelje vendar boš prišel,
Po pušelje vendar boš prišel.“

Enajst je ura vdarila,
Anzelj na okence trkljā,
Anzelj na okence trkljā;

„Al' živ sem Anzelj al' mrtev,
Po pušelje vendar sem prišel,
Po pušelje vendar sem prišel.“

Z eno rokó je odpirala
S ta drugo ga je obimala,
S ta drugo ga je obimala.

Hitro se je napravila,
De bo z Anzeljnom rajžala,
De bo z Anzeljnom rajžala.

Na konjiča k sebi jo posadi,
In hitro hitro mi zdrči,
De vse spred njih nazaj leti.

Kamor predeleč prideta,
Do jen'ga polja ravnega
Do jen'ga polja ravnega:

„Poglej poglej deklesce ti,
In pa povej, al' strah te ni,
In pa povej, al' strah te ni.“

Luna in zvezde svetijo,
Mrliči hitro jezdijo,
Mrliči hitro jezdijo.“

„Kaj bo me strah, kak bo me strah?
Sej s' ti pri mēn', moj Anzelj mlad,
Al' pusti v miru mrtve spat' ;

Luna in zvezde svetijo,
De nama kraj' čas delajo,
De nama kraj' čas delajo.“

Še hitriše naprej drči,
Da vse spred njih nazaj leti,
Da vse spred njih nazaj leti.

Že spet ji prav' in govori:
„Poglej poglej deklesce ti,
In pa povej, al' strah te ni.“

Luna in zvezde svetijo
Mrliči hitro jezdijo,
Mrliči hitro jezdijo.“

in s tem naša firma „Narodna tiskarna“ v trgovski svet.

Pri svojem poročilu pa moramo ločiti razna podvzeta našega delniškega društva.

Prva naša lastnina in tako rekoč podloga našega društva je bila narodna tiskarna v Mariboru, poprej last Fr. Skaza in drugov, katera je s 1. januarjem 1872 začela delati na društveni račun. Za to tiskarno in za lastnino časnikov „Slov. Narod“ in „Zora“ je društvo izplačalo prejšnjim lastnikom 18.976 gld. v četrletnih obrokih. Mariborska tiskarna je celo leto 1872 imela toliko naročil, da je dobro shajala, kakor kažejo danes predloženi računi. Početkom oktobra se je s preseljevanjem „Slov. Naroda“ tudi dosti novih, še nerabljenih črk iz mariborske tiskarne v Ljubljano prevozilo. Vendar je mariborska tiskarna ostala dobro preskrbljena s črkami in stroji in ima zmirom dovolj naročil. Ona tiska zraven dnevnikov manjših in večjih del tri časnike: „Slovenski Gospodar“, „Slovenski učitelj“ in „Zora“ z „Vestnikom“. Upravni odbor je v svoji prvi seji 28. oktobra 1872 g. Janko Pajka, bivšega profesorja, postavil za nadzornika tej tiskarni, katere odgovorni faktor je zdaj g. Jelovšek.

Ustanovljenje in uredjenje ljubljanske tiskarne se je, kolikor se je dalo, požurilo; vendar je bilo dosti ovir premagati, ker niti naročeni stroji niti črke niso dohajali o pravem času. Stroje je osnovalni odbor naročil bil iz Londona, in kakor se gg. delničarji danes lahko sami prepričajo, so solidni in praktični, samo da pogrešamo parne moči. Upravni odbor je sklenil, parni stroj pripraviti, pa moral bi se visoki dimnik in posebno poslopje za stroj postaviti; to pa nij kazalo, dokler tiskarna ne bode v svoji lastni hiši. Še bolj neredno so dohajale naročene črke, zlasti navadne iz Dunaja, kar je več mesecev tiskarno popolnem motilo v delovanju. Zdaj pa so tudi te ovire premagane, in je tiskarna popolnem uredjena. Naročil je tiskarna precej iz početka toliko dobivala, da je vsak mesec morala najeti več delavnih moči. Od večjih njenih del omenjamo „Pesmarico dr. Razlag-a“, katera je do poslednje pole natiskana, in „Zemljepisje“ prof. Jesenka v Trstu, obsegajoča blizu 30 tiskanih pol, ki bode tudi

tekem tega meseca dodelana. Zraven tega je ljubljanska tiskarna izvršila od svojega začetka 1. oktobra lanskega leta do 1. junija t. l., tedaj v prvih osmih mesecih svojega obstanka 450 naročenih del in zaslužila bruto 8962 gold. Ako od tega zneska odračunamo stroške tiskarne za papir, kolek, delo, stanovanje, faktorja, svečavo itd., kateri so v tem času znašali 8215 gl., kaže se čisti dohodek 747 gold., znesek, s katerim smejo delničarji za prvi početek gotovo zadovoljni biti.

Vodja ljubljanske tiskarne in blagajnik delniškega društva je g. P. Grasselli.

In zdaj pridemo do tretjega društvenega podvzeta, do izdavanja slovenskega dnevnika. Ustanavljajoči občni zbor je bil naložil novemu upravnemu odboru, naj stori vse priprave, da „Slov. Narod“ s 1. januarjem t. l. začne kot dnevnik izhajati. Reči moramo, da se je upravni odbor nekako plašno lotil tega naloga. Slovenci poprej še nikoli niso imeli dnevnika. Kje najti potrebnih duševnih delavnih moči, da bi ga pisali, kje toliko naročnikov, da bi ne bilo velike materialne izgube? tako so dvomljivo vprašali v narodnem delovanju skušeni rodoljubi. Slovenci so mali narod in še med tem vladajo različna politična mnenja, dnevnik pa bi mogel le shajati po vsestranski podpori. Upravni odbor vendar nij odstopil od pota, katerega mu je načrtal ustanavljajoči občni zbor in je v svoji prvi seji 28. oktobra l. l. uredil priprave za izdavo dnevnika. Pri tem je ravnal z največjo varčnostjo, če prav pri ustanovljenju dnevnika stiskanje nij na pravem mestu; ampak vsak dnevnik žrtvuje večji ali manjši kapital, da se lahko po zapopadku in obliki prikupi občinstvu in hitreje širi krog svojih čitateljev.

Upravni odbor nij imel za dnevnik nobenega kapitala na razpolaganje, moral se je zanašati na rodoljubje pisateljev in čitateljev in nij se zmotil. Za nizke plače letnih 1200 in 600 gld. opravljata 1. in 2. urednik težavno delo spisanja in uredovanja dnevnika in sploh stane celo duševno delo dnevnika samo kakih 2500 gld. na leto, vsi drugi stroški zadevujejo tisk in papir, kolek, administracijo, ekspedicijo itd. Pa tudi glede materialne podpore od strani Slovencev po

naročevanju sme naše delniško društvo s tem početkom zadovoljno biti.

Kljubu temu, da se je cena od 10 na 16 gold. morala povišati, je vendar od starih naročnikov samo kakih 50 odpalo, zato pa se je 200 novih oglasilo, tedaj ima „Slov. Narod“ kot dnevnik za 150 naročnikov več, nego jih je poprej imel. Celotno kopo sitnob smo imeli s c. k. pošto, dokler nij vsled našega priziva c. k. ministerstvo privolilo, da se smejo listi do 10ih zvečer na pošto dajati, in tudi c. k. policija je bila včasih prav nadležna s svojimi konfiskacijami. No, vse to in tudi hudobne napade nasprotnih nam listov, tujih in domačih je „Sl. Narod“ srečno premagal; še živi, da si mu je smrt že večkrat bila napovedana, in ne samo živi, ampak raste in se krepko razvija, kar kaže, da ima dobro prihodnost.

Ako sodimo po izidu računov v 1. četrtletju na celo leto, kaže se, da „Sl. Narod“ kot dnevnik ne bode imel deficita, ali saj ne velikega. Stroški bi namreč znašali za celo leto 1873 13.700 gold. (med temi tisk in kolek 9600 gld.), dohodki 13.800 gld. (med temi naročnina 11.400 gld., ostalo pa inserati). Drugi na novo ustanovljeni dnevniki požirajo velike kapitale, predno se po večletnih velikih deficitih dokopajo do ravnotežja. Naš slovenski dnevnik pa se je že v prvem letu tako razvil, da stoji na lastnih nogah.

„Zora“ z „Vestnikom“ je tudi lastnina delniškega društva in ima toliko naročnikov, namreč 800, da lahko izhaja.

Dalje je začela „Narodna tiskarna“ v svoji zalogi izdavati „Listke“, zbirko spisov podučnega in beletrističnega zapopadka, ponatisnena iz listka „Slov. Naroda“. Prvi trije zvezki so že razposlani knjigotržcem, četrti zvezek pa bode tudi skoraj gotov. S tem smo mislili ustrezati občni želji po beletrističnih spisih in računamo, da se bode v to vloženi mali kapital tudi dobro obrestoval.

Upravni odbor, izvoljen od ustanovljajočega občnega zbora dne 14. septembra l. l. je imel tri seje: 28. oktobra 1872, 9. januarja in 20. aprila 1873. V prvi seji je bil izvoljen za predsednika g. dr. Razlag, za podpredsednika g. dr. Karel Ahačič, kateri je po odpovedi g. dr. Razlaga dne 15. decembra odboru predsedoval.

To je tedaj kratko poročilo o društvenem

„Kaj bo me strah, kak bo me strah?
Sej s' ti pri mên', moj Anzelj mlad,
Al' pusti v miru mrtve spat'.

Luna in zvezde svetijo,
De nama kraj' čas delajo,
De nama kraj' čas delajo.“

Še hitriše naprej drči,
De vse spred njih nazaj leti,
De vse spred njih nazaj leti.

Še v tretje prav' in govori:
„Poglej pogled deklece ti,
In pa povej, al' strah te ni.

Luna in zvezde svetijo,
Mrlič hitro jezdi,
Mrlič hitro jezdi.“

„Kaj bo me strah, kak bo me strah?
Sej s' ti pri mên', moj Anzelj mlad,
Al' pusti v miru mrtve spat'.

Luna in zvezde svetijo,
De nama kraj' čas delajo,
De nama kraj' čas delajo.“

Še hitriše jo zadrči,
De vse spred njih nazaj leti,
De vse spred njih nazaj leti.

Kamor predeleč prideta,
Do britofa žeganega,
Do britofa žeganega.

En grob se tamkaj razdeli,
Anzelj se v njega položi,
Anzelj se v njega položi.
Na črni grob se j' zgreznila
Svojo dušo izdihnila,
Svojo dušo izdihnila.

Kdor si kedaj bral Bürgerovo Lenoro, ali ti nij prišla hitro v spomin, ko so ti hitele oči po predstoječi naši narodni pesni, razpravljajoči isto snov? Ali te niso obšile tekoj misli, da je naša pesen le izposojenka in tedaj nema pravice do prostora med našimi domačimi? A vendar je to mnenje ravno tako krivo, kakor hitro stvarjeno. Slovenec je to pesen, ki ima sila star povod, že davno pel, ko svet niti Bürgerja niti Bürgerjev še poznal nij. Isto snov mi je lahko dokazati v ravno tako lepem pripovedanju v ruski, češki, srbski in bolgarski tradicionalni literaturi; isto snov, iz narodovih ust povzeto, so rabili razni slovanski pesniki za umeteljne

proizvode, ne naslanjaje se nikakor na Bürgerovo Lenoro, katera ima ravno tako koren v nemški narodni tradiciji, kar nam pesnik sam potrjuje. Pesen istega zadržaja ima dalje Litvan, pozna jo skandinavski sever (prim. Eddo), pozna romanski jug, — s kratka, njena snov je lastnina celega arijskega (indoevropskega) debla. Napačno je tedaj ruskemu pripovedovanju iskati turanski izvornik, ravno tako napačno, kakor je napačna želja, vso rusko narodno epopejo po Stavovi razlagi (prim. Věstnik Evropy od l. 1868) po vsej sili spraviti v mongolsko igo. Snov, katero imamo ravno v mislih, je prvotno mitologična in se opira na idejo, da mrtvaci nemajo v gomili miru, ako sorodniki ali v ljubezni strinjani preveč po njih žalujejo, zato pride mrtvi po živega in ga spravi v svoje podzemno bivališče. Zadnje zopet nij druga, kakor nejasni spomin na starodavni družinski običaj, da žena moža ne sme preživeti ter mora z njim vred v grob. Ta običaj nam je znan pri raznih sta-

delovanji. Upravni odbor sme z mirno vestjo reči, da je storil vse, kar je bilo v prvem letu mogoče, v povzdigo našega podvzetja in da ga je vodila pri vsem njegovem delovanju skrb za društveni prosep in ozir na imenitnost „narodne tiskarne“ v gospodarskem in narodnem smislu.

Najtežavnejša doba vsakega društva: ustanovljenje in uredjenje podvzetij je srečno prestana, zdaj pride čas rednega, mirnega pa tem izdatnejšega delovanja. Kolesca cele mašinerije duševne in materialne iz početka škripajoča, so prišla v tek in vse teče gladko naprej. (Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 23. junija.

Cesar je baje zahteval od ministerstva, naj mu poroča o mišljenji ljudstva glede zdajnjega obšnega položaja. Ker ustavski to novost hlastno dementirati skušajo, dokazujejo, da se situacije jako boje.

Na Dunaji ustavoverne stvari ne stoje tako trdno kakor velike ustavoverne novine zatrjujejo. Katastrofa na borski, katero so ustavoverci zakrivali, udarila je tudi njih politiko. Tako se je celo v pruskim novinah raztrosil glas, da dvorski krogi nameravajo ministerstvo Auerspergovo vreči in Šmerlinga postaviti na vrh. Ravno tako so baje v višjih krogih nevoljni, ko so videli iz boja med „starimi“ in „mladimi“ ustavaki, da zadnji že niso več Avstrijci, temuč prusjani. — Pač bi bili ti višji krogi že zdavnaj lahko to videli in politiko naše države po tem obrnili.

O stanju **hrvatske** nagodbe z Magjari poroča naš današnji dopis iz Zagreba.

V **ogerskem** je zbornica potrdila budget za leto 1874. Proti njemu je glasovala samo peščica skrajnih levičnjakov.

Vnanje države.

Srbski knez Milan sedaj še ne pride na Dunaj, kakor se je prej mislilo. Srbska vlada je poslala 24 inženjev, da trasirajo železnično črto iz Belgrada v Aleksinac, kjer bode sklopljena s turškimi železnicami. Turška vlada je že privolila v to, baje na prigovarjanje Andrašija. To bi pomenilo nekako spremembo avstrijske politike v Orijentu vsled dogovorov z Rusijo. Listi srbske Omladine se boje, da bi Srbija vsled tega ne prišla preveč v kolovoz Andrašijev, kar se pa pri Rističu menda nij bati. Železnica iz Dunaja čez Belgrad v Stambul bode pa koristna za vse interesirane države, posebno pa za Srbijo.

rih arijskih narodih: Trakih, Getih, Grkih, Germanih, a posebno Indih, pri kojih se je vsled tega običaja vršilo sožiganje vdov, kar utegne pomen imeti, da vezi ljubezni tudi smrt razdreti ne more.

Sicer bi se dala o celem predmetu obširna razprava napisati, a menim, da more že iz povedanega vsakdo povzeti, zakaj gori navedeno pesen stavim med mitologične, dasiravno se jej na prvi mah tak izvod ne vidi. — Mitologična je ravno tako pravljica (v Valjavčevi zbirki str. 239), ki v nevezani besedi isto pripoveduje. Sploh je opazovati, da je med pravljicami in pesnimi te vrste najozjja zvez in nij mogoče enih brez drugih poznati. Pri prisposodbljanji je treba na oboje ozir jemati, ker nij nenavadno, da se ista snov v tem jeziku v pesni v drugem v prozi obravnava, a se tudi v istem jeziku često oboje nahaja. Tudi o tem še nekoliko besed v prihodnjem.

(Dalje prih.)

Nova **francoska** vlada vrlo napreduje s preganjanjem republikancev. Povod k temu mora dati, če družega nij, nekdanja pariška komuna, katero je že Thiers ad absurdum preganjal. Za Rancom je prišel na vrsto znani podobar Coubert, kateremu hoče vzeti vlada vse njegovo premoženje, da se porabi za to, da se podrti vandomski steber zopet postavi. Sicer pa bode imela pariška civilna sodnija baje kmalu tudi z ministri samimi opraviti. Vojvoda Brogliè je neki vsled zapravljivega življenja tako zadolžen, da mu hočejo upniki vzeti sedaj njegovo ministersko plačo in poslaniške dijete. Enaka je tudi z ministrom trgovine, ki je neko pravdo izgubil. Toda visoki gospodje si bodo menda že vedeli pomagati, kakor so si pomagali zadolženi pomagači Napoleona III. leta 1851. — Vladni listi pišejo, kako izvrsten vtis je napravila znana okrožnica vojvoda Brogliè do tujih vlad. Menda mislijo na prusko-italijansko zvezo, ki je očitno sad poslednjih prememb na Francoskem, ter v prvi vrsti proti Francoski pod Mac Mahonom obrnena, kali?

Italijanski kralj je potrdil postavo, po kateri se odpravijo hiše redovnih generalov. — Španjska raz-kraljica Izabela škandaloznega spomina je prišla s svojim spremstvom v Rim. 16. junija je bila slavnostno sprejeta v Vatikanu. — „Voce della Verita“ piše, da je Pij IX. pri poslednjem kolegiju kardinalov izrekel svoje obžalovanje zaradi tega, ker se je duhovščina v Aleskandriji udeležila Rattazijevega pogreba. Mogr. Salvoni je poklican zaradi tega ad audiendum verbum v Rim.

Knez Bismark je s svojim ropotanjem s škarjami v **nemškem** državnem zboru vendar toliko dosegel, da se tudi Windhorstova provizorična tiskovna postava sedaj ne bode razpravljala. Po pravici se jeze vsi neodvisni listi zaradi tega najnovejšega čina servilnosti nemških državnih poslancev, ter priporočajo volilem naj volijo v prihodnje može, ki bodo vedeli bolje varovati pravice naroda. — S tiskovno postavo vred se je odložila tudi ona o civilnem zakonu, ker sta Bismark in Falk izrekla, da bi sicer rada videla, ko bi se rešila še tekom pričujoče sesije, kakor je to zvezni svet sklenol, da pa ne moreta garantirati, da bi dosegla potrjenje cesarjevo. — Zvezni svet nij mogel o izdavanju papirnatega denarja ničesar skleniti, ker ste Bavarska in Saksonska energično nasprotovala temu da bi izdavanje papirnatega denarja prešlo popolnem Prusiji v roke. Zato se bo tudi ta stvar razpravljala stoprv v prihodnji sesiji. — Mesto starega Viljema, ki še zmirom boleha, pojde sedaj cesarica Avgusta na Dunaj.

Perzijanski šah je došel 18. t. m. v London. Naproti mu je šlo šestero oklepni fregat, ker Angleži hoté šahu imponirati s svojim brodom, ker mu z armado itak ne morejo. Precej po prihodu je šah obiskal ruskega carjeviča Aleksandra, ki sedaj tudi v Londonu biva. Sicer pa se šah neki zaradi turških homatij kmalu domov vrne in to zopet čez Rusijo. Perzijanska vlada je sklenila v Londonu z baronom Reuterjem pogodbo, da izdelata poslednji železnico od kaspiskega morja do perzijanskega zaliva.

Dopisi.

Iz Idrije 21. junija. Naši rudarji mislijo na Dunaj k samemu presvitlemu cesarju deputacijo poslati, ki bode prosila, da nas cesar odreši Lipolda, kateri nam naše stare rudarske pravice jemlje. — Prišlo je z Lipoldom tako daleč, da so ljudje začeli moliti, naj ga nam Bog odzame, kamor hoče. Za to je bila 17. junija pri sv. Antonu maša za to. Jaz sicer ne mislim, da bi se take reči dale „zmoliti“, ter sem prepričan, da bi bilo boljše vzeti doktorja pravde in po nje-

govem napatku in svetu obrniti se do vrhovnega čuvaja pravice, do Nj. Vel. cesarja — a povedal sem prvo kot karakteristično znamenje časa, in tega, kako hudo je nam. Torej Idrijčani, na Dunaj!

Iz Zagreba 22. junija. [Izv. dop.]

Državoppravna pogajanja med našo in ogersko kraljevino še zmirom nijso končana. Že več kot mesec dnij visimo tako rekoč med nebom in zemljo. Konec pa bo brž ko ne ta, da pademo nazaj v pekel magjarske ére. S tem se bo delo okoronilo, ka-li? Naši Magjaroni se baje že pripravljajo, da nam bodo „čestito“ podkurili. Med našo in ogersko regnikolarno deputacijo nastali so namreč prepiri, vsled katerih se morajo državoppravna pogajanja vsaki trenotek razbiti. Stvar se ima baje tako-le. Magjari so že iz vsega začetku perhoreseirali revizijo nagodbe leta 1868, zlasti pa pogajanje z našo narodno stranko, s katero so se zadnjikrat leta 1849 na bojiščih tako krvavo ogledali bili. Napeli so vsled tega svoje terjatve tako, da jih naša narodna stranka ne bo na noben način sprejeti mogla, ter da se bode s tem državoppravnim pogajanjem konec naredil. Odgovornost na neuspeh bi bili Magjari, to se ve da na našo regn. deputacijo navalili. Naši so ta magjarski manever nekako pregledali, ter v veliko začudenje Magjarov, popuščali kjer in kolikor so samo mogli. Vsled te naše, kakor „Obzor“ sam resnično priznava, „neizmernne“ popustljivosti in pomirljivosti, napeli so Magjari strune še bolje, in s tem nazadnje tudi res do skrajne meje naše popustljivosti prodrli. Naši ne morejo in ne smejo več popuščati. Red je prišel sedaj na Magjare, da popuste, če to nečejo — da bi ne mogli, o tem nij dvojbe — potem se je zadnji most na Dravi, po katerem smo do sedaj z njimi občili podrli. Za ta slučaj bo šla od ust do ust nova parola, ki se glasi: nobena unija z Ogersko! Specijelno radi se pa baje o tem-le: Naša regnikolarna deputacija zahteva, da mandat naših zastopnikov na ogerskem drž. zboru tri mesece po razpustu našega sabora vgasne. S tem hoče naša regnikolarna deputacija poroštvo zadobiti, da se bo novi sabor vsaj tri mesece po razpustu predidóčega sklical in tako naša ustavnost zagotovila. Ogerska regn. deputacija se baje tej naši propoziciji vpira, ter v tem svojem vporu nehote konjsko nogo svoje neukretnosti proti nam razkriva. „Obzor“, ki je o stanju nagodbenih razprav najbolje podučen, kajti on neposredno iz prvega vira zajema, do sedaj sicer še nij bojazen izrekel, da bi se vtegnila državoppravna pogajanja razbiti, vendar pa kot vesten poročevalec moram konstatovati, da se o tej mogočesti, da! celo o tej verjetnosti že dva dni sploh po Zagrebu govori. — Eni to govoricu reducirajo na prazni magjaronski manever, s katerim hote narodnjake plašiti; drugi pa dé, da je ta govoricu manever narodne stranke, ki hoče z njim magjarone vdremljati, dupirati in mistificirati. Dejal bi, da nij niti to, niti ono, ampak da je res nečist zrak med obema regn. deputacijama.

Domače stvari.

— (Občni zbor delničarjev „Narode tiskarne“) je 2 uri trajal in so se vse točke programa rešile. Debata je bila včasih prav viharna, ker so bili prišli neka-

teri gospodje (kaplan Klun, dr. Poklukar, deželnega odbora uradnik Ravnikar), kakor se je pokazalo, z namenom, prouzročiti razdraženost. Pri volitvah v upravni odbor in pregledovalni odsek pa se je pokazalo, da mnenja teh gospodov je samo mala peščica delničarjev „narodne tiskarne“. Izvoljeni so v upravni odbor gg. Franc Hren veliki posestnik v Begnjah z 197 glasovi, Hugo Turk, trgovec v Ljubljani z 192 gl., dr. Alfons Moše z 178 gl. in Mat. Pirc, trgovec v Kranji z 134 gl. Nasprotni kandidati so dobili: gg. deželni blagajnik Franc Ravnikar 64, Kadilnik, blagajnik banke Slovenije 46 gl., K. Žagar kontrolor deželne blagajnice 43 gl., dr. Poklukar pa celih 20 glasov. V pregledovalni odsek so izvoljeni: gg. Ivan Vilhar z 173, prof. Valenta z 145, K. Tekavčič z 141, Lukas Tavčar z 124 in dr. Ribič z 121 glasovi. Od imenitnejših sklepov omenjamo kratko, da je občni zbor po predlogu prof. Zupana enoglasno sklenil, sklicati meseca septembra t. l. izredni občni zbor, ker je pregledovalni odsek na dotično poročilo upravnega odbora bil sklenil, da se račun in bilanca za leto 1872 in 1873 skupaj položi in pregleda. Ljubljanska tiskarna namreč koncem leta 1872 še nij družega imela, nego nekoliko strojev in prav malo črk, ker so črke večjidel še le po novem letu dohajale. Zdaj pa je tudi ljubljanska tiskarna popolnem preskrbljena in se koncem tega meseca lahko napravi natančna bilanca. Do tistega časa bodo tudi spremembe pravil od vlade potrjene. G. blagajnik Grasselli je poročal o denarnem stanju društva, g. Janko Pajk pa o prometu mariborske tiskarne, kar oboje kaže jako povoljno stanje delniškega društva.

— (Jezuviti iz Kranjskega izpodedeni.) C. kr. vlada na Kranjskem je zadnji petek izpodila jezuite iz Kranjskega, ki so se bili v Repnjah (rojstni kraj Kopitarjev, blizu Ljubljane) naselili. Vlada baje motivira svoj korak s tem, da so ljudje bili vsled strastnih pridig zbegani, da jih je nekaj celo religijozno zbolelo itd. Če natančneje izvemo, poročimo.

— (Domača obrtnost.) „Laib. Ztg.“ piše: Trgovinski minister je ravnatelju rumburške risarske šole in tkalnice, gospodu Jožef Aichinger, naročil, stanje domače obrtnosti v izdelovanju žimnatih sit v Štražišči in Bitinjah na Kranjskem preiskati dalje v Hermagoru in Kočanih na Koroškem pozvedavati, ali in kakšnim načinom bi se zraven tamošnjega izdelovanja lesenih viter te tudi v lesene okenske zastore po obrazci nekaterih tovarnic na Nemškem vpletati dale.

— (Za cepljenje koz) je štajerski deželni odbor odložil pridnim cepivcem rano-celnikom za leto 1871 sledeča darila. Prvo darilo s 105 gld. g. F. Remiču, zdravniku v Suhicah, drugo s 105 gld. g. Fr. Neckerman-u, zdravniku v Šoštanji, potem darilo s 63 gl. g. M. Ripšl-u pri sv. Jurji.

— (Iz Celja) se nam piše 21. junija: Imenovali ste za nasprotnega kandidata g. dr. Vošnjak-u tukajšnjega usnarja Adama Lasnigg-a; zmotili ste se pa v krstnem imenu, dotični gospod nij Adam, ampak Anton, bivši deželni poslanec. On se hoče žrtvovati ustavovernemu molohu. — Kopanje v Savini se je ta teden začelo. Priprav je letos mnogo, dosti kabin za moški in ženski spol; tujih gostov pa je dozdej čisto malo ali nič. — Tukaj koze in druge bolezni razsajajo. V novi jetnišnici jetniki hudo pomirajo; umrlo jih je neki že 130 (?) v tem letu. Mar je uzrok temu nova jetnišnica, ali jed ali voda, tega ne vem.

— (Proti razbojnikom.) Na Hrvatskem razsajajo v požeškem in virovitiškem okraju razbojniki, ki ljudem veliko škodo delajo. Zato je hrvatska vlada izdala razpis, ki pravi, da tisti dobi 200 goldinarjev ki pove kje je vloviti kak poveljnik roparjev, — tisti, ki vsaj 4 roparje izda, 300 gld. za vsacega razbojnika pa 50 gld. Zraven tega pa vlada pravi, da ne bo nihče tistega imena izvedel, kdor bode razbojnike izdal.

Razne vesti.

* (Car ruski in srbski vojaki.) V „Pančevcu“ beremo dopis iz Beča, v katerem se pripoveduje, da je ruski cesar ob priliki svojega bivanja na Dunaji izrekel željo, naj ga na železnico spremi regiment Thun-Hohenstein, v katerem so pravoslavni Srbi. To se je zgodilo in ruski car je daroval

potem 300 rubljev, ki so se med dotično srbsko kompanijo vojakov razdelili.

* (K Jungmanovi slavnosti) v Pragi oglašajo češke občine in društva velike deputacije, tako da je izgled, da bo ta narodna svečanost sijajna.

* (Dva poljuba za uboge) Iz Solnoka se piše: Izraelitsko gospejno društvo je 8. junija napravilo, seveda nekaj zakasнено majo veselico, o kateri priliki so navzočne mlade dame v improviziranem bazaru krepčala cvetice in smodke s precejšnjim preplačevanjem prodajale. Gospodična Katarina L., ena najlepših deklic tega mesta, bila je od kupeev skoraj zabarikadirana, ko se mlad trgovec skozi gnječo prerije in smehljaje se mošnje v roci en poljub kot krepčalo zahteva. Lepa deklica se spomni, kaj je o priliki peštanskega siromašnega bazarja visoka dama enacemu zahtevanju nekega gospoda nasproti storila in da naprošeni poljub za 20 goldin. Tudi drugemu prosilcu je dala zahtevani poljub za tisto ceno in kasa ubogih dobrodejnega društva je bila za štirideset goldinarjev bogatejša.

Dunajska borza 23. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	gld.	kr.
Enotni drž. dolg v bankovcih	68	—
Enotni drž. dolg v srebru	73	60
1860 drž. posojilo	102	—
Akcije narodne banke	1000	—
Kreditne akcije	276	—
London	111	50
Napol.	8	92
C. k. cekini	—	—
Srebro	110	75

Početkom meseca julija tega leta začnemo v Ljubljani izdavat:

„Slovenski tednik“,

politični in gospodarski list za kmetško ljudstvo.

„Slovenski tednik“ je namenjen našemu kmetškemu ljudstvu, katero navadno nema časa, dolgih spisov čitati in velikih časnikov prebirati, pa bi vendar tudi rado poizvedelo, kaj se po svetu godi in kako slovenski in drugi narodi napredujejo.

„Slovenski tednik“ bode tedaj v kratkih, pa jedernatih spisih donasal vse in vsakovrstne novosti iz domačih slovenskih in tujih dežel; on bode podučeval svoje bralce v občinskih, deželnih in državnih zadevah, ter jim bode kratko razlagal nove postave, posebno one, katere se tičejo kmetškega stanu, šolstva, občin itd.

Dalje bode „Slovenski tednik“ donasal podučne kratke spise o gospodarskih, poljedelskih, živinozdravilskih, sadje- in vinorejnih stvareh. Naznanjal bode vsak teden tržne cene žita, živine, vina itd.

„Slovenski tednik“ bode vselej zagovarjal narodne in politične pravice slovenskega naroda in svobodna načela sedanjega veka.

Sploh pa bode „Slovenski tednik“ skrbel, da bode podučil slovenskega kmeta o vsem, kar mu utegne koristiti, mu bistriti um in njegovo duševno in materijalno stanje popboljševati.

„Slovenski tednik“ izhaja v Ljubljani vsak petek na mali poli in veljá:

Za celo leto 2 gld. 40 kr.
Za pol leta 1 „ 20 „

Naročnina naj se pošilja po poštnih nakaznicah opravištvu „Slovenskega tednika“ v „Narodni tiskarni“ v Ljubljani.

Prvi list izide v petek 4. julija t. l.

Lastništvo in opravištvu „Slovenskega tednika“.

Tujci.

21. junija.

Evropa: Braunstein iz Dunaja. — Neuman iz Gradca. — gospa pl. Stökl iz Gorice.

Pri Malici: Turnowski iz Moravskega. — Nahod iz Prage. — pl. Kraus, Rans, Stapf, Steinböck iz Dunaja. — pl. Spindla iz Gradca. — Ziller iz Trsta.

Pri Elefantu: Pelini iz Celja. — Oser iz Dunaja. — Zupan iz Reke. Kraus iz Planine. — Pesjak iz Gorenjskega. — Grof Hoivsch (?) iz Gradca.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Epileptičen krč ali božjast

zdravi pismeno poseben zdravnik za božjast **Dr. O. Killisch**, Berlin, Luisenstrasse 45. (255—69)
Pričujoče ima čez tisoč bolnikov v ozdravljenji.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.